

นิทานคุณธรรม สังคหวัตถุ ๕

หลักธรรมในการครองคน

- ทาน ปิยวาจา
- อรรถจริยา สมานัตตตา

นิทานคุณธรรม

สังคหวัตถุ ๔

หลักธรรมในการครองคน

ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมนัตตตา

คำนำสำนักพิมพ์

เกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมา สกายบุ๊กส์เริ่มผลิตหนังสือเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยได้แนวทางจากข้อคิด คติธรรม และคำแนะนำจากท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ผู้รู้พระไตรปิฎกอย่างแตกฉาน ขณะดำรงสมณศักดิ์พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) สกายบุ๊กส์จึงนำชาดกจากพระสุตตันตปิฎก อันเป็นเรื่องราวของพระพุทธองค์เมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์ ได้เรียบเรียงถ่ายทอดในวิถีสงสารเป็นเทวดาบ้าง มนุษย์บ้าง สัตว์บ้าง โดยคุณสมบัติที่ทรงมีอยู่ตลอดทุกภพ ทุกชาติคือ คุณธรรม ความดี และสติปัญญา ทรงบำเพ็ญเพียรบารมีจนบรรลุอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สำนักพิมพ์ได้สร้างสรรค์ผลงานโดยนำเสนอเป็นการตื้นที่ทันสมัย อ่านเข้าใจง่าย ได้ทั้งสาระความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อให้เด็ก ๆ ชอบอ่านเรื่องธรรมะมากขึ้น

นิทานคุณธรรมทุกเรื่อง เด็ก เยาวชน ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน ตอรับเป็นอย่างดี จึงได้พิมพ์งานนิทานคุณธรรมต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีทั้งพระพุทธประวัติ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา รวมทั้งหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

สกายบุ๊กส์หวังว่านิทานคุณธรรมจะช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต สร้างประโยชน์สุขให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม ทั้งยังช่วยกันสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่สืบไป

ผ่องเพ็ญ อาชาเทวัญ

สังคหวัตถุ ๔

หลักธรรมในการครองคน

ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมนัตตตา

ผู้ใดปฏิบัติสังคหวัตถุ ๔ นี้ได้
ย่อมเป็นที่รักและประสានสามัคคี
ไว้ในหมู่ชนได้

ทาน

โปริสารถ จอมโจรกินคน
ได้รับธรรมเป็นทานจึงกลับใจ

๖

ปิยวาจา

นางสุชาดา สะใภ้อนาถบิณฑิกเศรษฐี
ผู้เลิกล้าววาจาพรุสวาทหยาบคาย
จึงได้เป็นที่รักของผู้คนทั้งปวง

๒๔

อรรถจริยา

หงส์สุमुखะ มิตรแท้ผู้มีน้ำใจ
ยอมสละชีวิต
เพื่อช่วยเหลื้อมิตรยามมีภัย

๔๐

สารบัญ

สมานัตตตา

ผู้ลงนากับกาทุกคืน
พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง
จึงถึงซึ่งความวิบัติ

๕๔

สังคหวัตถุ ๔

หัตถกะอาฬวกะ
ผู้สังเคราะห์บริษัทปริวาร
ด้วยสังคหวัตถุ ๔

๓๐

สังคหวัตถุ ๔

ทาน

การให้ การเสียสละ

โปริสารท จอมโจรกินคน

ได้รับธรรมเป็นทานจึงกลับใจ

ในอดีตกาล พระองค์คูลิมลเถระ
เป็นพรหมทัตกุมาร พระโอรสของ
พระเจ้าพรหมทัต แห่งกรุงพาราณสี
แคว้นกาสิ

เมื่อเจริญวัยได้เดินทางไปเรียน
ศิลปศาสตร์กับอาจารย์ทศปาโมกข์
ณ เมืองตักสิลา ระหว่างทางได้พบกับ
สุตโสมกุมาร พระโอรสของพระเจ้า
โกรรพยะ แห่งนครอินทปัต แคว้นกुरु
เมื่อได้ทรงสนทนากันแล้วชอบพอกัน
ผูกมิตรเป็นพระสหาย และไปเล่าเรียน
ในสำนักอาจารย์เดียวกัน

ในบรรดาศิษย์ของอาจารย์
ทศปาโมกข์ สุตโสมกุมารมีสติปัญญา
เฉลียวฉลาดกว่าศิษย์คนใด ในช่วง
พักเรียนแต่ละวันจึงช่วยแนะนำ
พรหมทัตกุมาร และราชกุมารอื่น ๆ
ให้เข้าใจเรื่องที่อาจารย์สอน เหล่า
พระสหายจึงพากันเรียกอาจารย์

เมื่อเรียนจบแล้ว เหล่าศิษย์ได้กราบลาอาจารย์ที่ศาศาปาโมกข์เพื่อกลับบ้านเมืองของตน สุตโสมกุมารกล่าวอำลาบรรดาพระสหายว่า

“พวกเราเรียนจบแล้ว จงนำศิลปวิทยาไปให้**พระบิดาพระมารดา**ได้เห็นเป็นขวัญตา ท่านทั้งสองจะได้ภาคภูมิใจ ถ้าผู้ใดได้ขึ้นครองราชย์ขอให้ปกครองบ้านเมืองโดยธรรม เมื่อถึงวันอุโบสถศีล จงถือศีล ๘ ละเว้นจากการเบียดเบียนเกิด”

เหล่าพระสหายได้ฟังก็ยินดีที่จะประพฤติเช่นนั้นทุกประการ

เมื่อกลับบ้านเมืองของตนแล้ว ราชกุมารทั้งหลายได้ขึ้นครองราชสมบัติกันทุกองค์ สุตโสมกุมารได้ขึ้นเป็น**พระเจ้าสุตโสม** พรหมทัตกุมารได้ขึ้นเป็น**พระเจ้าพรหมทัต** ในวันอุโบสถศีล เหล่าพระสหายของพระเจ้าสุตโสมพากันรักษาศีล ๘ และไม่เสวยเนื้อสัตว์ มีเพียงพระเจ้าพรหมทัตเท่านั้นที่ยังเสวยเนื้อสัตว์ แม้ในวันอุโบสถศีล **พ่อครัว**ที่ทำเครื่องต้นต้องประกอบอาหารที่มีเนื้อสัตว์ถวายทุกมื้อ

